

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI
O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING
JIZZAX FILIALI

**ZAMONAVIY INNOVATSION
TADQIQOTLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI
VA RIVOJLANISH
TENDENSIYALARI:
YECHIMLAR VA ISTIQBOLLAR
RESPUBLIKA ILMIY-TEXNIK
ANJUMAN MATERIALLARI
TO'PLAMI**

15-16-MAY
2026-YIL

Google
Scholar

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY
UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI**

**ZAMONAVIY INNOVATSION TADQIQOTLARNING DOLZARB
MUAMMOLARI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: YECHIMLAR
VA ISTIQBOLLAR**

*mavzusidagi Respublika ilmiy-texnik anjuman materiallari to‘plami
(2026-yil 15-16-may)*

JIZZAX-2026

**SUN’IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH
ORQALI BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QITUVCHILARINING
KASBIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH**

Saydullayeva Shahlo Sobir qizi

Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali

2-bosqich doktoranti

E-mail: saydullayevashahlo9931@gmail.com

Annotatsiya: Maqolada raqamli ta’lim muhitida sun’iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish orqali bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish masalalari tahlil qilingdi. Shuningdek, pedagogik oliy ta’lim muassasalarida raqamli texnologiyalarni integratsiya qilishning nazariy-metodik asoslari, sun’iy intellekt vositalarining ta’lim jarayonidagi imkoniyatlari hamda bo‘lajak pedagoglarning kasbiy faoliyatini takomillashtirishdagi o‘rni yoritiladi va sun’iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik samaradorligi, o‘quv jarayoniga innovatsion yondashuvlarni joriy etish hamda talabalarning mustaqil fikrlash, kreativlik va axborot-kommunikatsion kompetensiyalarini rivojlantirishdagi ahamiyati ochib beriladi. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, sun’iy intellekt texnologiyalaridan samarali foydalanish bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirishga xizmat qilishi asoslab beriladi.

Kalit so‘zlar: Raqamli ta’lim, sun’iy intellekt, kasbiy kompetensiya, pedagogik kompetentlik, boshlang‘ich ta’lim, innovatsion texnologiyalar, raqamli pedagogika, bo‘lajak o‘qituvchi, metodik tayyorgarlik, ta’lim sifati.

Bugungi globallashtirish va raqamlashtirish jarayonlari ta’lim tizimida ham tub o‘zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Zamonaviy jamiyatda axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi natijasida pedagog kadrlarning kasbiy faoliyatiga qo‘yilayotgan talablar tobora ortib bormoqda. Ayniqsa, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining raqamli ta’lim muhitida samarali faoliyat olib borishi, zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish kompetensiyasiga ega bo‘lishi muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Mamlakatimizda ham ta’lim tizimini modernizatsiya qilish, pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish hamda innovatsion texnologiyalarni ta’lim jarayoniga joriy etish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida belgilangan. Shu nuqtai nazardan, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini sun’iy intellekt texnologiyalari asosida rivojlantirish masalasi dolzarb ilmiy-pedagogik muammolardan biri hisoblanadi. Sun’iy intellekt

texnologiyalari bugungi kunda ta'lim jarayonini individuallashtirish, o'quvchilarning bilim darajasini tahlil qilish, o'qitish samaradorligini oshirish hamda ta'lim sifatini monitoring qilish imkoniyatlarini yaratmoqda. Shu bilan birga, mazkur texnologiyalar pedagoglarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish, metodik ko'nikmalarini rivojlantirish va ijodiy yondashuvlarini qo'llab-quvvatlashda muhim vosita sifatida namoyon bo'lmoqda.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish ularda mustaqil ta'lim olish, axborotni saralash, tahlil qilish hamda pedagogik jarayonni samarali tashkil etish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Shu sababli pedagogik oliy ta'lim muassasalarida talabalarning raqamli savodxonligini oshirish, innovatsion texnologiyalar bilan ishlash malakasini shakllantirish va zamonaviy ta'lim vositalaridan foydalanish kompetensiyalarini rivojlantirish muhim vazifa hisoblanadi.

Kasbiy kompetensiya pedagogning o'z faoliyatini samarali tashkil etishi, pedagogik vaziyatlarni to'g'ri baholashi, ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlardan foydalanishi hamda o'quvchilar bilan samarali muloqotni yo'lga qo'yish qobiliyatini ifodalaydi. Kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni talabalarning nazariy bilimlarini amaliy faoliyat bilan uyg'unlashtirish imkonini beradi. Boshlang'ich ta'lim o'qituvchisining kasbiy kompetensiyasi bir necha tarkibiy qismlardan iborat bo'lib, ularga metodik kompetensiya, kommunikativ kompetensiya, axborot-kommunikatsion kompetensiya, ijtimoiy kompetensiya va kreativ kompetensiyalar kiradi. Mazkur kompetensiyalar pedagogning kasbiy faoliyatini samarali tashkil etishida muhim o'rin tutadi.

Raqamli ta'lim muhitida pedagogning axborot-kommunikatsion kompetensiyasi alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki zamonaviy pedagog nafaqat an'anaviy o'qitish metodlarini, balki raqamli platformalar, multimedia vositalari, elektron ta'lim resurslari hamda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmalariga ham ega bo'lishi zarur. Kompetensiyaviy yondashuvning asosiy maqsadi bo'lajak o'qituvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, ularni kasbiy faoliyatga tayyorlash va zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida ishlash malakalarini shakllantirishdan iboratdir. Shu sababli pedagogik oliy ta'lim muassasalarida raqamli texnologiyalar bilan integratsiyalashgan o'quv muhitini yaratish dolzarb masala hisoblanadi.

Sun'iy intellekt texnologiyalari inson faoliyatining turli sohalarida keng qo'llanilayotgan bo'lib, bugungi kunda ta'lim tizimida ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Mazkur texnologiyalar o'quv jarayonini avtomatlashtirish, ta'limni individuallashtirish hamda o'quvchilarning bilim darajasini monitoring qilish imkoniyatlarini yaratadi. Sun'iy intellekt asosidagi platformalar yordamida talabalarning bilim darajasini aniqlash, ularning qiziqishlari va ehtiyojlarini tahlil qilish, individual ta'lim trayektoriyasini shakllantirish mumkin bo'ladi. Bu esa ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Shuningdek, sun'iy intellekt texnologiyalari pedagoglarning metodik faoliyatini yengillashtirishda ham muhim vosita hisoblanadi. Masalan, elektron testlarni avtomatik tekshirish, o'quv materiallarini yaratish, dars ishlanmalarini tayyorlash va o'quvchilarning o'zlashtirish ko'rsatkichlarini tahlil

qilishda sun'iy intellekt imkoniyatlaridan foydalanish mumkin. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish metodik tayyorgarlikni kuchaytirish, pedagogik kreativlikni rivojlantirish hamda ta'lim jarayonini innovatsion tashkil etish imkonini beradi. Ayniqsa, boshlang'ich sinf o'qituvchilari bilan ishlashda vizual va interaktiv vositalardan foydalanish samarali natijalarni ta'minlaydi. Sun'iy intellekt texnologiyalarining yana bir muhim jihati shundaki, ular ta'lim jarayonini differensiallashtirish imkonini beradi. Har bir talabning bilim darajasi, qobiliyati va ehtiyojidan kelib chiqib individual topshiriqlarni shakllantirish mumkin bo'ladi. Bu esa o'qituvchilarning o'quv motivatsiyasini oshirishga xizmat qiladi.

Sun'iy intellekt asosidagi chatbotlar va virtual yordamchilar ta'lim jarayonida o'qituvchilarning savollariga tezkor javob berish, o'quv materiallarini tushuntirish hamda individual maslahatlar berishda samarali vosita sifatida xizmat qilmoqda. Bu esa o'qituvchilarning mustaqil ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Innovatsion yondashuvlar ta'lim tizimining samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Ayniqsa, raqamli ta'lim muhitida pedagoglarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalar asosida tashkil etilgan o'quv jarayoni muhim ahamiyatga ega.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda interaktiv metodlardan foydalanish ularning dars jarayonidagi faolligini oshiradi. Bunday metodlar talabalarning tanqidiy fikrlashi, ijodkorligi va kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'limga integratsiyasi pedagoglarning o'z ustida ishlash, zamonaviy bilim va ko'nikmalarni egallash hamda professional rivojlanish imkoniyatlarini kengaytiradi. Shu bois pedagogik oliy ta'lim muassasalarida raqamli pedagogika asosida o'quv dasturlarini takomillashtirish zarur hisoblanadi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, raqamli ta'lim muhitida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda samarali natijalarni ta'minlaydi. O'qituvchilarning axborot-kommunikatsion texnologiyalar bilan ishlash ko'nikmalari rivojlanadi, mustaqil ta'lim olish kompetensiyasi shakllanadi hamda kreativ yondashuvlari kuchayadi.

Shuningdek, sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish o'quv jarayonining samaradorligini oshirib, pedagoglarning vaqtini tejash imkonini beradi. Elektron baholash tizimlari, avtomatlashtirilgan monitoring va individual ta'lim platformalari pedagogik faoliyat sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Tahlillar natijasida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish uchun pedagogik oliy ta'lim muassasalarida quyidagi shart-sharoitlarni yaratish zarurligi aniqlandi:

- zamonaviy texnik vositalar bilan jihozlangan raqamli ta'lim muhitini yaratish;

pedagoglarning raqamli savodxonligini oshirish;

- sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishga oid maxsus kurslarni tashkil etish;

- elektron ta'lim resurslari bazasini kengaytirish;

- innovatsion pedagogik texnologiyalarni o'quv jarayoniga integratsiya qilish.

Mazkur shart-sharoitlarning yaratilishi bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish va ularning zamonaviy mehnat bozori talablariga mos kompetensiyalarni egallashga xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, raqamli ta'lim muhitida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Zamonaviy raqamli texnologiyalar pedagogik faoliyat samaradorligini oshirish, ta'lim jarayonini individuallashtirish hamda innovatsion yondashuvlarni joriy etish imkonini beradi. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish uchun pedagogik oliy ta'lim muassasalarida innovatsion o'quv muhitini yaratish, sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'lim jarayoniga integratsiya qilish hamda talabalarni zamonaviy pedagogik faoliyatga tayyorlash zarur hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Axmedov B. Ta'limda axborot texnologiyalari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.

2. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.

3. Begimqulov U.Sh. Pedagogik ta'limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Fan, 2020.

4. G'ulomov S.S. Raqamli iqtisodiyot va zamonaviy ta'lim. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2022.

5. Ishmuhamedov R.J. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Iste'dod, 2020.

6. Muslimov N.A. Kasb ta'limi o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish texnologiyalari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.

7. Saidahmedov N.S. Yangi pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Moliya, 2021.